

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Melocactus coronatus (Lamarck) Backbg.

Foto: G. Eerkens

59ste JAARGANG

NO. 6

JUNI 1980

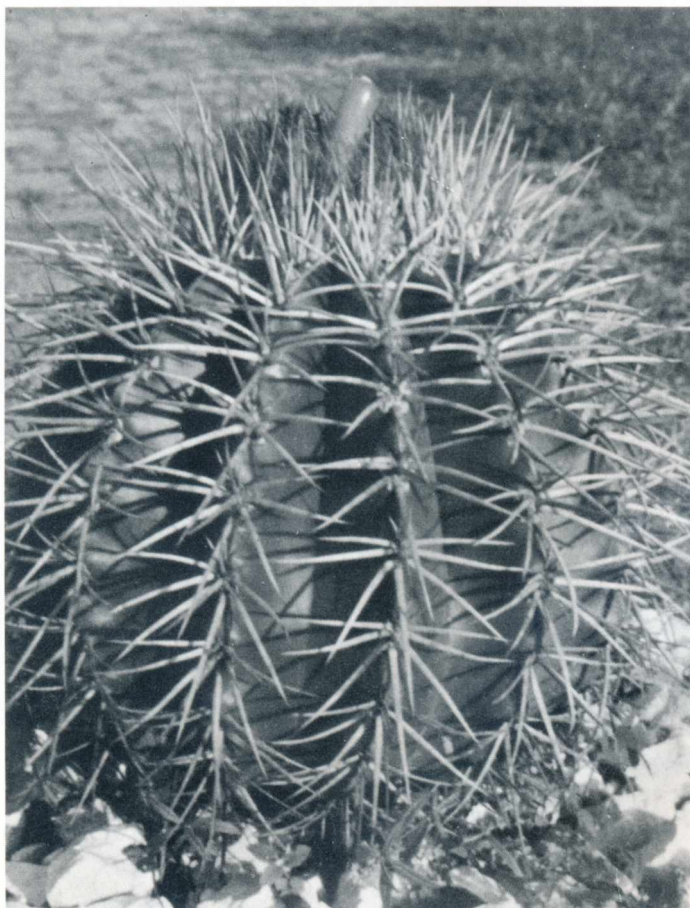
Melocactus coronatus (Lamarck) Backeberg

G. EERKENS

Plantelichaam: Grote plant, grijsachtig donkergroen gekleurd. Vrijwel bolrond, ca. 20 cm hoog (zonder cephalium) en op halve hoogte ook ca. 20 cm ø. Ook wel tot 30 cm hoog en dan is de plant meer cilindervormig. Aantal ribben 13 à 14. De rug van de ribben is niet scherp, hoogte van de ribben ca. 3 cm, naar de basis van de plant toe wat platter wordend. Breedte van de ribben 5,5 cm, naar beneden toe smaller ca. 3 cm en vlak onder het cephalium ca. 2 cm. Tussen de areolen kinvormig verhoogd.

Areolen: groot, praktisch rond ca. 12 cm ø, oudere areolen iets ovaal. Afstand tussen de areolen bijna 20 mm, niet ingezonken in de ribben.

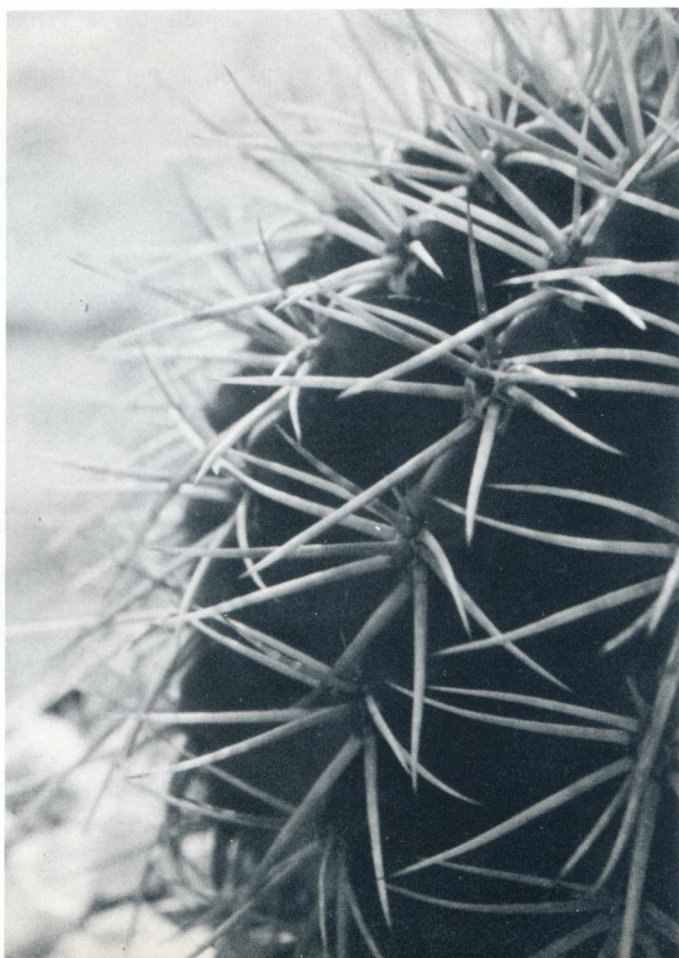
Bedoornig: Deze soort is zwaar bedoornrd. Jonge doorns regelmatig kroonvormig in het areool geplant, bij ouder wordend iets kamvormig gesteld met verdikte basis. Randoorns 7, ietwat gebogen, van ca. 3 tot 5 cm lang. De

*Melocactus
coronatus*

*Melocactus
coronatus
in een
38 cm pot.*

*Melocactus
coronatus,
detailfoto
van de
bedoorning.*

*Foto's
van de
schrijver*

onderste de langste ca. 5 cm. Middendoorns 2, de langste 4,5 cm. Deze staat loodrecht in het areool, de bovenste middendoorn schuin naar boven ca. 3 cm lang. Al deze doorns zijn wel 2 mm dik, iets ovaal op doorsnee met een harde en scherpe punt uitlopend. Verder nog 2 à 3 dunnere bovenste bijdoorns, ook nog wel van 1 tot 2 cm lang. De kleur van de bedoorning is bruin, oudere bedoorning lichter bruin naar donker ivoorkleurig. De doorns van *Melocactus coronatus* zijn buitengewoon hard en verweren zodoende ook niet.

Cephalium: Ca. 8 cm ø met crèmewitte, nogal losse zachte wol, doorgroeit met bruinrode, lichtgebogen, vrij harde, stekende borstels van ca. 1 à 2 cm lang. Aan de rand van het cephalium staan deze borstels dicht op elkaar en zijn hard en sterk stekend.

Bloem: Een goed geopende bloem is ca. 1,5 cm ø en ook ongeveer 1,5 cm boven het cephalium uitgegroeid. Bloemblaadjes 2 mm breed en van 5 tot 10 mm lang. Ietwat onregelmatig spitsrond uitlopend. De kleur is licht karmijnroze. Totale lengte van de bloem is 4 mm. Vruchtbeginsel cilindervormig, 4 mm ø en 6 mm lang. De nectarkamer iets verdikt, 6 mm ø en 9 mm lang. De insnoering tussen vruchtbeginsel en nectarkamer is gering. Bloembuis wit, 5 mm ø met een enkele minimaal klein roze schubje. De lichtcrème meeldraden zitten over een lengte van 10 mm tegen de bloembuis aan en onder in de bloem. Stijl van de stamper bijna 1 mm dik, stempels ca. 6,3 mm lang, dun. De stamper steekt ca. 7 mm boven de meeldraden uit.

Vrucht: Knotsvormig, 5 à 6 mm, maar meestal 5,5 cm lang, bovenaan 12 à 15 mm ø. De kleur is glanzend karmijnrood naar beneden toe wat lichter gekleurd. Vruchtvlees bovenin sappig, naar beneden toe droger wordend. Ook is de vrucht iets hol, echter toch met zeer veel zaden en wel ca. 400 zaadjes per vrucht. Grootte van een zaadje 0,9 à 1 mm. Glimmend zwart. *Melocactus coronatus* is zelffertil.

Habitat: Op droge kalkachtige gebieden in het zuidelijke deel van Jamaica.

Melocactus coronatus (Lamarck) Backeberg is een *Melocactus*, die men de fantastische afmetingen van 1 meter hoogte heeft toegekend. De enig mogelijke verklaring hiervan is, dat men ook de lengte van het cephalium heeft meegerekend. Echter een cephalium groeit verder door en over een aantal jaren zou men dan weer een andere afmeting hebben. Het verwonderlijke is, dat Britton & Rose deze soort eerst 1 m lang laten zijn en dan in de volgende paar woorden zeggen, dat het cephalium tot 5 cm hoogte gaat. In de oude beschrijving van *Cactus coronatus* van Lamarck, Encycl. 1: 537 1783 is daar dan ook geen sprake van en is deze soort 1 voet hoog. Het aantal ribben gaat in deze beschrijving tot 20. Mijn eigen plant is 20 cm hoog en heeft 13 ribben. Door zijn zware en sterke bedoorning is het een bijzondere mooie soort, vooral ook als jongere plant. Verlangt wel een zeer grote pot van minstens 30 cm. Mijn eigen plant staat in een pot van 38 cm. Door het grondmengsel moet men kalksteenbrokjes mengen. Kippegrit voldoet ook wel.

Deze soort komt ook wel eens voor met de naam *Melocactus communis*. *Melocactus communis* Link & Otto heeft echter een kortere bedoorning. Cephalium zonder harde borstels. Bloem veel kleiner en de vrucht kegelvormig. Een zeer goede zwart-wit afbeelding (nr. 789) van *Melocactus coronatus* komt met deze naam van *Melocactus communis* (onjuist dus) voor in deel V van Lamb "Cacti & other Succulents" op blz. 1320. Het is ten rechte *Melocactus coronatus* (Lam) Backbg.

Literatuur: Lamarck. Encycl. 1: 537 1783
Britton & Rose III blz. 224-225
Backeberg Kakteenlexikon blz. 273

Plantage Sorgvliet, District Commewijne, Suriname.

Mexicaanse reisverhalen (slot)

HUBERT MULLER

4. De Meseta van San Lorenzo

De volgende dag reed ik per bus naar de voorplaats van San Lorenzo, waar een warmwaterbron ontspringt, die ook een aardig zwembad van water voorziet. Ongeveer 100 meter hogerop strekt zich een grote hoogvlakte uit, de zogenaamde Meseta de San Lorenzo, een waar cactusparadijs. Overal staan er grote groepen *Ferocactus atrovirens* en *Ferocactus robustus* (zie foto's 33 en 34).

Van de laatstgenoemde vond ik zelfs een exemplaar met twee cristaatvormige koppen (zie foto 35). Voorts stonden er grote, sterk bedoornde exemplaren van *Ferocactus hamatacanthus*. Ze schenen me donkerder toe dan op de andere vindplaatsen. Verder groeien hier tenminste vijf verschillende soorten *Opuntia*'s, zoals *Cylindropuntia tunicata*, enige exemplaren van *Marginatocereus marginatus* en nog enkele van *Echinocactus grandis*.

Wat de *Mammillaria*'s betreft, vond ik er veel planten van: *Mamm. sphacelata*, *Mamm. carnea*, *Mamm. conspicua* en *Mamm. mystax*. Van de laatste zelfs een prachtig exemplaar met een doorsnede van liefst 18 cm (zie foto 36). De grappige, sierlijke *Mammillaria pectinifera* (vroeger *Solisia pectinata* geheten), welke ook hier boven behoort voor te komen, kon ik in het geheel niet meer vinden. Het plateau is immers ook al intensief uitgekamd. *Coryphantha pallida* daarentegen komt nog veel voor (zie foto 37). En ook de sneeuwwitte *Mamm.*

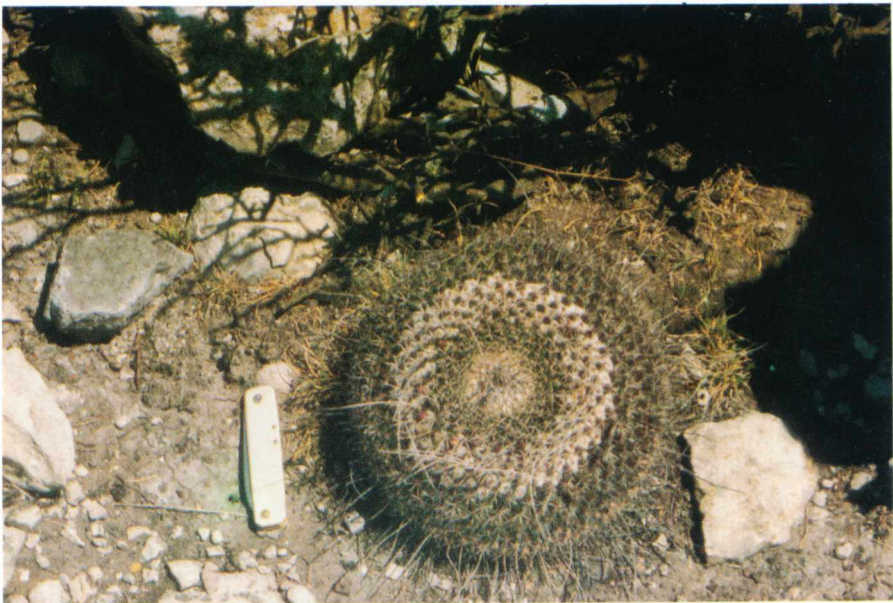

Foto 36: Een *Mammillaria mystax* op de Meseta de San Lorenzo. De doorsnede is 18 cm en de middendoorn bereikt een lengte van 70 mm!

Foto 33:
Ferocactus robustus

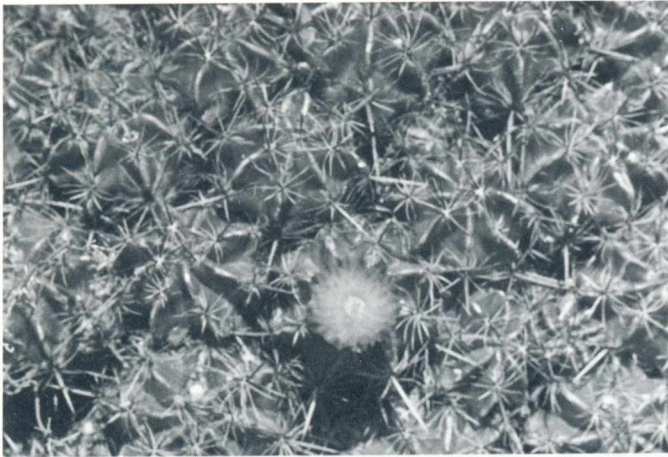

Foto 34:
Ferocactus robustus,
nog met een
verlate bloem.

Foto 35:
Twee cristaatvormige
koppen in een klomp
van *Ferocactus*
robustus.

Foto 37: *Coryphantha pallida*, met de gebruikelijke middendoorn.

Foto's van de schrijver.

elegans zonder middendoorn en *Mamm. elegans* var. *schmollii* met bruinzwarte middendoornpunten.

Helaas ook hier wordt al veel gerooid: grote oppervlaktes land zijn reeds cactusvrij. De uitgetrokken planten liggen in wallen rondom, vaak met de wortels omhoog. Een stil protest tegen de hebzucht van de mensen.

Geraadpleegde literatuur:

Curt Backeberg: Das Kakteenlexikon

Jorge Meyran Garcia: Guía botánica de las cactáceas y otras suculentas del Valle de Tehuacan

42, avenue Monterey, Luxembourg

Vertaling: J. Defesche / Th. Neutelings

Aantekeningen over *Anacampseros* (IV)

JAAP MIERAS

4. *Anacampseros alstonii* Schönland

Na enkele soorten uit het ondergeslacht *Anacampseros* wil ik U hier kennis laten maken met een der meest bekende vertegenwoordigers uit het ondergeslacht *Avonia*: *Anacampseros alstonii*. Hoe bekend deze plant wel is moge duidelijk zijn uit het volgende voorbeeld: Hoewel mij niet alle publikaties bekend zijn van onze vroegere ere-voorzitter, A.F.H. Buining, weet ik wel dat hij zich nagenoeg uitsluitend bezighield met cactussen. Mij is dan ook slechts één artikeltje van zijn hand bekend, dat over een "vetplant" handelt: U raadt het al, over *Anacampseros alstonii* 1). Dat zo'n overtuigde cactuskenner aan dit plantje aandacht wilde besteden zegt m.i. wel iets over de aantrekkingskracht die deze plant op de succulentieliefhebber heeft.

De eerste planten van deze soort werden in 1899 door de heer G. Alston in Namaqualand, Zuid-Afrika, bij de plaats Hondeklipbaai gevonden en 4 jaar later door Schönland beschreven 2). Met name door Kurt Dinter zijn nadien in het grensgebied tussen Zuid- en Zuidwest-Afrika nogal wat nieuwe vindplaatsen ontdekt.

Afb. 1. Importplant, direkt na ontvangst in Nederland gefotografeerd. Grootte bovenaan circa 4 cm Ø. Let op de zeer minieme stengeltjes.

Afb. 2. Plant die langer in cultuur is. Stengeltjes zijn in het algemeen al langer. Let op de verhoudingsgewijs grote knoppen en bloem. Alle knoppen wijzen naar één richting.

Foto's van de schrijver.

A. alstonii vormt een aan de bovenkant afgeplatte penwortel die bovenaan tot 6 cm $\varnothing$ kan worden. Deze penwortel groeit in de natuur geheel ondergronds, hetgeen een der redenen is waarom de plant moeilijk te vinden en voorlopig zeldzaam in verzamelingen is. Overigens, in cultuur is het wenselijk een deel van die penwortel bovengronds te kweken, maar dat geldt voor de meeste meer of minder caudiciforme planten. Op het afgeplatte deel van die penwortel groeien de stengeltjes - bij volwassen planten vaak zo'n 500 3) - die aanvankelijk slechts enkele mm grote knopjes lijken en uit kunnen groeien tot enkele cm lengte bij een dikte van slechts zo'n 2 mm. Aan deze stengeltjes bevinden zich in 5 rechte rijen de uiterst kleine bladeren, die grotendeels of geheel bedekt zijn met 2 mm lange en ruim 1 mm brede, driehoekige zilverwitte schutbladjes.

Afb. 3. De tekening die bij Schönlands beschrijving op plaat V, fig. 2a werd gepubliceerd. Het geeft een nog relatief jonge plant weer op ongeveer ware grootte.

Een klein deel van deze stengels, hoogstens enkele tientallen per plant per jaar, groeit uit tot bloeibare lengte. Aan het eind van deze dan soms 3 cm lange stengels vormt zich een tot 10 mm lange, 4 mm dikke spitse kegelvormige bloemknop, die vooral in vergelijking tot de stengels zeer groot lijkt. Een bijzonderheid, die overigens bij meer Anacampseros-soorten optreedt is het bewegen van de bloeistengels. Dinter beschrijft het verschijnsel in zijn tuin in Lichtenstein, Zuidwest-Afrika, als volgt 4): "Ze buigen zich... in een boog naar het noordwesten tot ze met hun toppen... de bodem aanraken". De wind, zo maakt Dinter duidelijk, kan niet als oorzaak voor dit voor hem onverklaarbare verschijnsel verantwoordelijk worden gesteld.

Ik heb een soortgelijke beweging geconstateerd, zij het dan, dat de richting niet noord-westelijk, maar meer zuid-westelijk was. Een mogelijke verklaring, of in ieder geval iets in die richting, lijkt mij de volgende: De bloeistengels proberen zoveel mogelijk de beweging van de zon in haar dagelijkse baan te volgen. toen dit idee voor het eerst bij mij opkwam, heb ik er bij mijn observaties van de plant wat meer op gelet en jawel, hoe later op de middag

hoe meer de knoppen van zuidelijke naar westelijke richting draaiden en hoe lager de bloemknop kwam, net zoals bij ons de zon t.o.v. de horizon. De noordwestelijke richting die Dinter aangeeft klopt eveneens: vanuit zijn standplaats op het zuidelijk(!) halfrond beweegt de zon immers van oost naar west via noord!

Eén vraag blijft voor mij echter nog volledig open: waarom maakt deze plant (en iets minder duidelijk ook andere Anacampseros-soorten) deze bewegingen? Als men wat geluk heeft, bereikt 's zomers een knop juist het openingsstadium als het 'smiddags, zo tussen 3 en 4 uur, volop warm en zonnig is. Deze in ons natte kikkerlandje toch vrij zeldzame atmosferische toestand is immers persé nodig om *A. alstonii* (en veel andere Anacampseros) in bloei te zien. Deze bloei duurt slechts enkele uren. De dan geopende bloem bereikt een in verhouding tot de plant grote diameter van zo'n 3 cm. De bloemkroon is witachtig en het hart van de bloem is gevuld met 60-80 witte bijna 1½ cm lange meeldraden (het grootste aantal in heel het geslacht) en een witte stijl. Onderin de bloem valt het enkele mm grote, bruinachtig gekleurde vruchtbeginsel vooral door de andere kleur op 5).

Hieruit behoort dan een 7-8 mm lange, min of meer bolvormige zaaddoos te groeien. Ik schrijf met opzet "behoort", want ik heb het nog nooit meegeemaakt. "Alle Anacampseros zijn zelf-bestuivers. Deze zelf-bestuiving vindt voor het openen van de bloem of na het sluiten ervan plaats", beweert von Poellnitz 6). Ook Schönland noemt de plant een zelf-bestuiver 7). In een aantal gevallen heeft hij zelfs gecontroleerd dat er geen insecten als bestuiver dienst konden doen, terwijl dan toch zaad werd geproduceerd.

Het is mij een raadsel hoe dat kan; mijn ervaringen, en ervaringen die ik van anderen heb gehoord wijzen uit dat zaad slechts zeer zelden wordt gevormd, in ieder geval in onze collecties. Eigenlijk is dat jammer. Vermeerdering van deze soort en daardoor een grotere verspreiding is meer dan gewenst. In een tijdperk van 'conservation' zal steeds minder geïmporteerd kunnen (en mogen!) worden. Echter, het is voor onze plant eigenlijk tot nog toe de enige mogelijkheid geweest om in een succulentencollectie terecht te komen. Alle andere mogelijkheden om een *A. alstonii* te pakken te krijgen zijn slechts theoretische mogelijkheden:

a. Geslachtelijke vermeerdering.

Zaad wordt niet spontaan geproduceerd, wat in het verleden de geleerde heren onderzoekers ook mochten constateren. En hoe groot is de kans dat twee exemplaren - als men die al heeft - tegelijkertijd een bloem openen om kruisbestuiving toe te kunnen passen? Daar komt nog bij dat de plant uiterst langzaam groeit, zodat het zeer lang duurt voor je uit zaad een enigszins toonbare plant hebt. De praktijk leert dat de meeste liefhebbers zoveel geduld niet op kunnen brengen.

b. Ongeslachtelijke vermeerdering.

1. Stekken is mogelijk door een caudex vertikaal in stukken te snijden. Maar hoeveel mensen doen dit als ze eenmaal zo'n langzaam groeiend zeldzaam plantje van enkele cm Ø op de kop hebben getikt?

2. Enten lijkt me voorlopig slechts een wensdroom. De stengeltjes - en die zijn er genoeg! - zijn immers uiterst dun en dus bijzonder snel uitgedroogd. Een ieder die een kei in het ontwerp is nodig ik uit het eens te proberen. De meest geschikte onderstam lijkt me dan *Portulacaria afra*. Een ander lid van de Portulacaceae, *Ceraria namaquensis*, wordt hierop regelmatig geënt. *P. afra* is dus een bruikbare onderstam. Eventuele resultaten zou ik gaarne vernemen. Wie weet, krijgen we zo een mogelijkheid om een heel interessante, helaas zeldzame plant op

grotere schaal te verspreiden, zonder de natuur leeg te roven. In ieder geval: Succes!!!

- 1) "Succulenta" 45,8 (1966) blz. 120-121.
- 2) "Records of the Albany Museum" 1 (1903) blz. 51.
- 3) K. Dinter - Sukkulantenforschung in Südwestafrika. Deel 2. (1928) blz. 95. Door Poellnitz (1933) wordt een getal van 300 aangegeven; dit berust ongetwijfeld op een vergissing of drukfout, die overigens nadien vaak overgenomen is, b.v. door H. Jacobsen in zijn Lexicon of succulent plants (1974) blz. 105.
- 4) Op.cit., blz. 95.
- 5) De gehele beschrijving is ontleend aan Dinter, op.cit., blz. 95-96, en K. von Poellnitz - Anacampseros L. Versuch einer Monographie. In Engler's "Botanische Jahrbücher" 65 (1933) blz. 412-413.
- 6) Op.cit., blz. 396.
- 7) Op.cit., blz. 51-52.

Het Zwanevlot 87 - 7206 CE Zutphen

Vragenrubriek

A. VAN BEUNINGEN

Waarde cactusvrienden of beginnende liefhebbers, want daarvoor is deze rubriek toch in het leven geroepen.

Na de eerste stortvloed van vragen, die over ons gekomen is, is wel gebleken welke noden er heersen, en welke het meest urgent zijn, in onze liefhebberij.

Het is onmogelijk, om al de vragen van een zo uiteenlopende aard, opeens te beantwoorden. Ook worden veel dezelfde vragen gesteld. Om in deze rubriek te antwoorden op de meest gestelde vraag, heb ik besloten het eerst het zaaiprobleem te behandelen. Dit schijnt het meest urgent te zijn.

"Welke problemen doen zich voor bij het zaaien"?

Zo vraagt de heer **J. v.d. Berg** uit **Weert**.

Ik kan niet anders doen dan het hele zaaiproces even op een rijtje te zetten en wel met de meest eenvoudige werkwijze, en toch productief. Voorop wil ik stellen, dat wat ik schrijf geboren is uit lange ervaring, met alle "ups and downs" van dien.

HET ZAAD

Zorgt U er voor, dat het zaad schoon is, dus geen stof of andere bloemresten bevat. Dit geeft alleen maar schimmel, dus uitval. Begin vooral, als beginnend liefhebber zaad te kopen, dat niet lastig is, anders geeft dit alleen maar desillusie. Houdt U het bij soorten als: **Mammillaria**, **Gymnocalycium**, **Neoporteria**, **Lobivia**, **Rebutia**. Als U het zaaien eenmaal onder de knie hebt is het nog tijd genoeg om wat andere soorten te nemen. Vergeet U niet, dat de meest eenvoudige soorten meestal de mooiste bloemen brengen. Dit **schoon** zaad wordt door mij nooit meer ontsmet, daar de meeste ontsmettingsmiddelen toch min of meer een remmende werking op de kiemkracht hebben. Dus schoon zaad en niet ontsmet.

GRONDMENGSEL

Ook hierbij liggen de meningen sterk uiteen. De een zweert hierbij, de ander daarbij en uiteindelijk zal men toch zelf gaan experimenteren. Als U in ieder geval maar zorgt voor goed doorlaatbare grond. Wat zeer belangrijk is, is de pH oftewel de zuurgraad. De beste pH ligt tussen 4-5. Nu komen er natuurlijk weer nieuwe vragen. Hoe weet ik dat? Hoe kan ik dat meten? Dit zullen we op later datum nog wel eens bespreken. Nu is er een metho-

de, waardoor men deze vragen zo'n beetje omzeilt en die toch goed is, en wat voornaam is voor de beginneling de gemakkelijkste, en daar moeten we toch van uit gaan. U zaait nl. op **JIFFY** schijfjes, en U zit goed met de pH. Deze schijfjes zijn in tuincentra te koop. Zelf zaai ik al jaren zo met goed resultaat.

U neemt een **goed schoon of nieuw** 6½ potje, doe daar iets tuinturf onderin en leg daarop het JIFFY schijfje, en laat dit volzuigen met water, waarin U eerst een tablet chinosol, (Duits product) of een tablet superol hebt opgelost. Dit laatste is bij de drogist te koop als gorgelmiddel. Superol: 1 tablet op een liter water. Als het schijfje nu vol gezogen is, verwijdert U voorzichtig het kousje dat om elk schijfje zit, verdeel de zaaigrond en druk alles lichtelijk aan zodat U een recht oppervlak krijgt. Nu zijn we klaar voor het zaaien.

In een potje kan men goed 4 porties zaaien, als U maar zorgt dat het zaad goed gescheiden blijft. Men kan er b.v. plastic reepjes tussenzetten. Welnu de zaden vooral goed nummeren! U kunt dan deze nummers met daarachter de naam van het zaad ergens opschrijven, want als U dit niet doet, komt meteen de volgende vraag naar voren. "Kunt U eens komen om alles op naam te zetten". En dit is moeilijker als U denkt, ook voor de oudere leden onder ons.

Als U het zaad nu uitgestrooid hebt, wordt dit weer lichtelijk aangedrukt. Om nu de alg- of mosvorming tegen te gaan, wordt hierover een laagje fijn grind gestrooid (geen grof zand). U zult door deze omschrijving het verschil zelf wel kunnen uitmaken. Ik zelf dek alles af met plastic granulair korrels, maar hier is zeer slecht aan te komen, want dit wordt alleen in fabrieken gebruikt als grondstof. Dus we houden het bij grind. Om zeker te zijn dat dit grind niet te kalkhoudend is, kunnen we dit eerst controleren, door het grind te wassen in water waaraan een beetje zout- of salpeterzuur is toegevoegd. Na enige tijd goed naspoelen, en laten drogen. Deze behandeling wordt gedaan uit voorzorg. Wanneer men b.v. kalkhoudend grind zou nemen, wat zo in een oogopslag niet te zien is, zou dit remming geven op de groei, er kan zelfs, door inwerking van licht, vocht en grondzuren, een korstje ontstaan, boven op het zaaisel. Als U deze moeite wilt nemen, moet U dit wel het allereerst doen voor U aan het zaaien denkt.

Nu kunt U, als U goed bij kas zit, een zaaistoel kopen, die zijn in alle maten en grootte te koop, zelfs heel professionele, compleet met bodemverwarming er bij. Bent U nu een geboren knutselaar, of een van Uw kennissen is geneigd U te helpen, dan is het een uitdaging, om zo'n geheel zelf te bouwen.

U gaat als volgt te werk.

U maakt een waterdicht bakje, van aluminium, roestvrijstaal, of als U wilt van hout, (maar dan moet U er plastic in plakken, want het moet waterdicht zijn), hier komen dan de potjes met zaad in te staan. De opstaande randen moeten ongeveer 7 cm hoog zijn. Hier om heen bouwt U dan een ander geval b.v. een kistje, waarvan de voorkant ± 5 cm en de achterkant 20 cm is. Deze hoogteverschillen hebben we nodig. We willen hier een glasplaat op leggen, om de condens die zich in het bakje vormt te laten aflopen, zodat deze niet op de zaaissels druppen. Dit is nu het hele eieren eten, een kind kan de was doen.

WATER GEVEN

Water geven doet U uitsluitend onder in het waterdichte bakje, nooit op het zaad! U zorgt dat onder in het bakje een halve cm water blijft, en de zaak

is gezond. Wanneer de zaden tot iets grotere zaailingen opgroeien kan men het water geven iets minderen. Welk water geven we? Ik zelf hier in Mook ben in de gelukkige omstandigheid, dat we heel goed water hebben, zonder kalk. In andere gevallen is het raadzaam het water eerst te koken; ook regenwater zou ik eerst koken.

Wanneer dit nu alles gebeurd is, dekt U dit alles af met een dun papier, desnoods een krant, zorgt U er vooral voor dat de zon niet op de zaailingen schijnt, dit is al voor menige liefhebber funest geweest, omdat op eenmaal alles weg was. Later, als de zaailingen wat groter zijn kunnen we gaan luchten en wat afharden, door de glasplant wat open te leggen. We zaaien in de zomer zonder bodemwarmte. In de winter kunnen we in ons bakje een dubbele bodem maken en onder deze bodem leggen we dan een element van een aquariumverwarming die overal voor een paar centen te koop is. De temperatuur in het bakje wordt dan gehouden op circa 23 graden. Mochten er hierover nog vragen zijn U kunt bij mij terecht! Veel succes.

Rijksweg 173,
6585 AE Mook.

Notocactus spec. S.P.S.

J. THEUNISSEN

Notocactus spec. S.P.S.

Foto van de schrijver.

Deze plant ontving ik van Dirk van Vliet met de mededeling, dat het mogelijk een natuurhybride is van *Malacocarpus x concinnus*. De doorsnee van de plant is 7 cm, ze is glanzend donkergroen en telt 18 ribben. De ribben zijn verdeeld in knobbels, ze zijn ongeveer 7 mm hoog en liggen 1½ cm van elkaar; ze lopen vrijwel loodrecht naar beneden. Er is 1 duidelijke middendoorn, tot 2 cm lang, witachtig met bruine punt, krachtiger dan de randdoorns, niet stekend, buigzaam; ongeveer 16 randdoorns, korter dan de middendoorn, vrij dun en zacht, witachtig en soms met donkerder punt, de meeste zijdelings gesteld. In de top vormt de plant zoals alle *Wigginsia*'s witte wol, waar de middendoorns doorheen

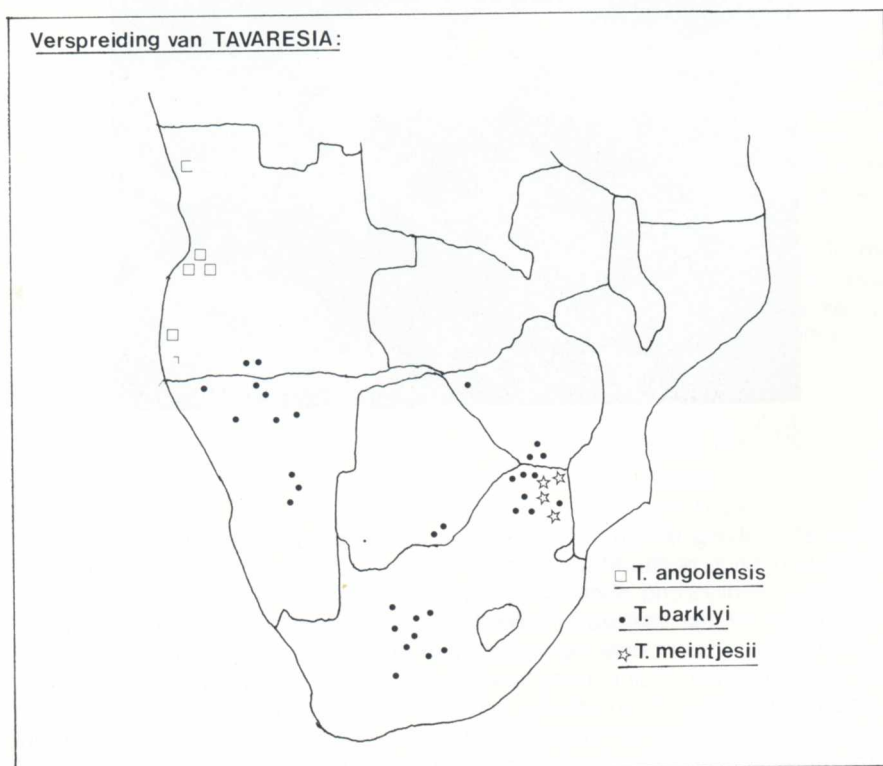
priemen. De bloemknop wordt zichtbaar als een bruine vlek in de witte wol. Later verliezen de areolen deze witte wol. De bloem is geel, nauwelijks 2 cm lang en in doorsnee, de stempel lijkt een vuilrood bolletje. De bloem is vergelijkbaar met die van *N. neohorstii* n.n. Eigenaardig is de vruchtvorming. Terwijl bij *concinus* de vrucht duidelijk boven op de plant rijpt en bij *Wigginsia* van vruchtvorming niets zichtbaar is alvorens de vrucht bij rijpheid uit de wol geschoven wordt, is bij deze species de vrucht vanaf het begin zichtbaar in de wol, hoewel niet zo duidelijk als bij *N. concinns*. De aard van de bedoorning zou de naam *mollispinus* (zacht bedoorn) geen geweld aandoen. Zonder twijfel een interessante soort die het verdient spoedig beschreven en in omloop gebracht te worden. Hoewel de eerste oogst wegens de late bloei tegenviel mag aangenomen worden, dat deze soort zoals de meeste (niet alle!!) *Wigginsia*'s zelf-fertiel is.

Vierschaarstraat 23, 4751 RR Oud Gastel.

Tavaresia

COLIN C. WALKER

Dit geslacht is populair bij verzamelaars en terecht, want de grote, buisvormige bloemen verschijnen vrij gemakkelijk. De planten kennen niet te veel problemen in hun cultuur, gezien het feit dat ze vaak in verzamelingen voorkomen. Uit een beworteld stekje heb je vrij snel een grote plant. De planten zijn echter gevoelig voor te veel vocht, zeker 's winters. Grote planten kunnen plotsklaps

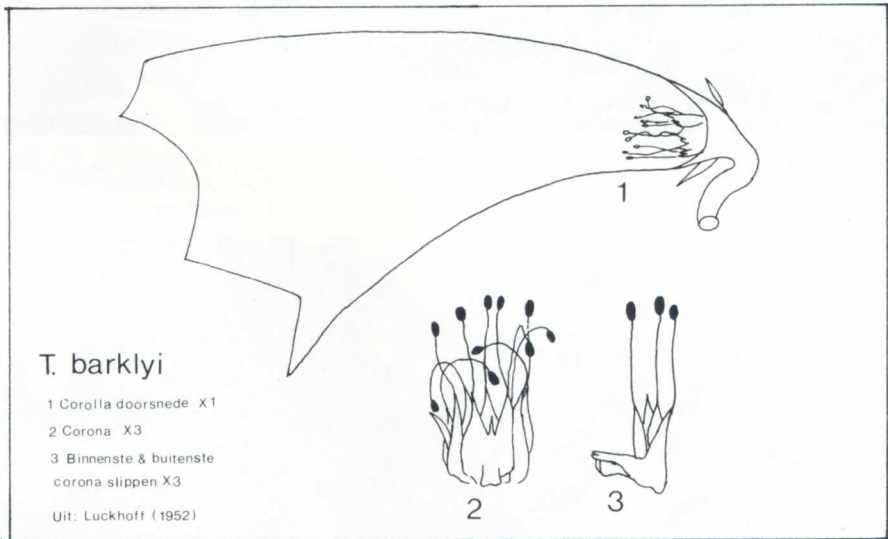

wegrotten als er wat water in de kroon van de plant komt. Gemakkelijk zijn ze niet, maar de cultuur ervan is géén blijvend gevecht om ze in leven te houden, zoals bij *Pseudolithos*, *Edithcolea*, e.d.

Het kenmerk wat *Tavaresia* van alle andere *Stapeliae* onderscheidt, is de aanwezigheid van drie doorns (borstels) aan de tuberkeltjes. Dit is duidelijk op de bijgevoegde foto's te zien. Met behulp van dit kenmerk kunnen niet bloeiende planten als behorend tot *Tavaresia* geïdentificeerd worden. Bij *Tavaresia barklyi* zijn de drie doorns van ongeveer gelijke lengte, terwijl bij *T. angolensis* en *T. meintjesii* één doorn altijd veel langer is dan de overige twee.

Voor de liefhebbers staat *Tavaresia* bekend om de grote, buisvormige bloemen, die tot 10 cm lang kunnen worden. Hun kleur bestaat uit een geelgroene ondergrond met onregelmatige purper-rode vlekken. *T. meintjesii* is wat de bloemen betreft een beetje een buitenbeentje, omdat ze meer klokvormig zijn, met een kortere buis en langere corollaslippen.

Het andere duidelijke kenmerk voor *Tavaresia* is de slip van de buitenste corona, zoals te zien is in de tekeningen van *T. barklyi*. Iedere slip is verdeeld in twee segmenten, welke beide uitlopen in een fijne draad, met aan het eind daarvan een opgezwollen knop, bol- of parelvormig. Deze ongewone corona-

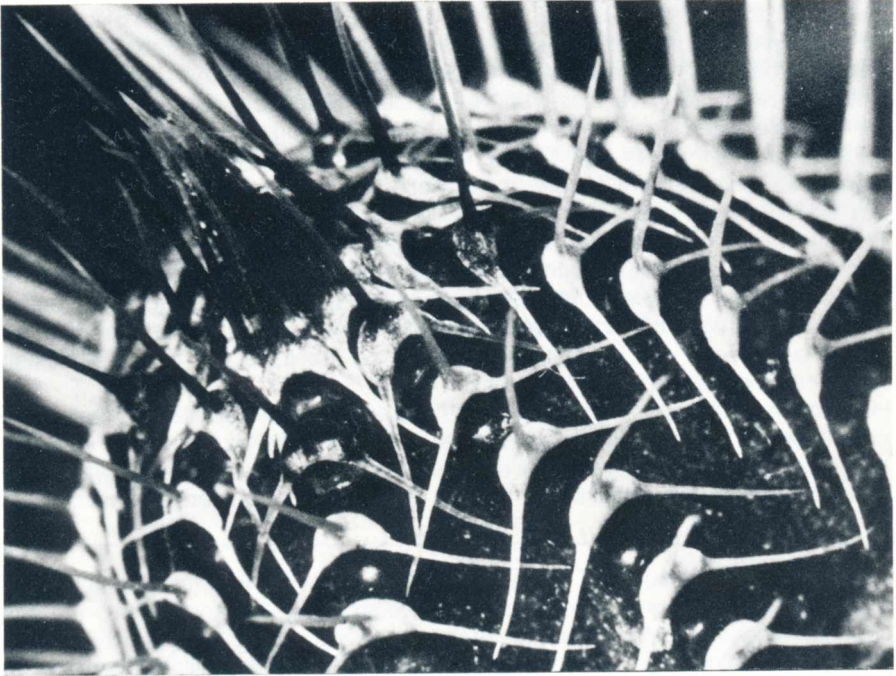

vorm komt in geen enkele andere *Stapelia*-achtige voor. Ook hier wijkt *Tavaresia meintjesii* weer iets af, want hoewel de delen van de buitenste coronaslippen iets verdikt zijn, hebben ze niet de knotsvormige toppen van beide andere soorten.

De driedoornige tuberkel, de grote buisvormige bloem en de knotsvormige verdikkingen aan de slippen van de buisvormige corona vormen het onderscheid tussen *Tavaresia* en de andere *Stapeliae*.

De eerste *Tavaresia*-soort werd door Dr. Frederico Welwitsch ontdekt, tijdens zijn studie van de Angolese flora voor de Portugese regering. In 1854 noemde hij de plant *Tavaresia angolensis* ter ere van José Tavares de Macado, een ambtenaar van het Portugese Ministerie van Zeevaart en Kolonies. Sindsdien zijn nog drie andere soorten beschreven.

White en Sloane (1937) zeiden in hun beschrijving van *T. angolensis*, *T. barklyi* en *T. grandiflora*, dat: "De drie soorten van *Tavaresia* zo dicht bij elkaar staan,

Tavaresia barklyi

Foto: N. Vernon uit de collectie van A. Parker.

Tavaresia barklyi

Foto: N. Vernon

dat men ze als subspecies van één enkele soort beschouwen kan". (*T. meintjesii* werd later, in 1954, door Dyer beschreven, lang nadat dit geschreven werd.) Leach (1974) heeft sindsdien een revisie van het genus gepubliceerd en beschouwt *T. grandiflora* als een synoniem van *T. barklyi*.

M.a.w., hij kon niet voldoende redenen vinden, om deze als afzonderlijke soorten te scheiden. Hij schreef: "Het enige verschil tussen *T. barklyi* en *T. grandiflora* is de afmeting der bloemen; daar deze aanzienlijk variëren en naar het schijnt niet met enig ander kenmerk in verband staan, is het niet te rechtvaardigen de laatstgenoemde naam - zeker niet daar het mogelijk lijkt tot op zekere hoogte, dat de variaties hun oorzaak vinden in de groeicondities - te handhaven. Een specimen uit het Prieska-district - waar normaliter kleinbloemige planten voorkomen - in cultuur te Pietermaritzburg, Natal, vormde planten met bloemen met afmetingen van die, welke men aanvaardt als zijnde *T. grandiflora*, terwijl een bericht uit Okahandha, Zuidwest-Afrika, en nog een uit Wankie, Rhodesië, spreken van planten met kleine bloemen. Klein, dat wel, maar groter dan de meeste van de Kaapprovincie, welke normaliter als *T. barklyi* aangeduid worden". Daarom, één grote soort, die beide namen omvat. De variëteit is groot, zoals te zien is in beide foto's van de stamtoppen in cultuur.

Aldus, volgens Leach, bestaat *Tavaresia* uit 3 soorten:

- 1. *T. angolensis* Welwitsch, de typische soort (=typeplant, red.)
- 2. *T. barklyi* (Th. Dyer) N.E.Br. met als synoniem: *T. grandiflora* (Dtr.) Bgr.
- 3. *T. meintjesii* R.A. Dyer

Er bestaat echter enige twijfel over de status van *T. meintjesii*. Zoals boven reeds vermeld heeft dit taxon enkele kenmerken, die het duidelijk onderscheiden van de beide andere. Het heeft behaarde stammetjes en gewimperde, donzige, wijdropengespreide, klokvormige bloemen, terwijl aan de segmenten van de slippen van de buitenste corona de karakteristieke knobbel van beide andere soorten ontbreken.

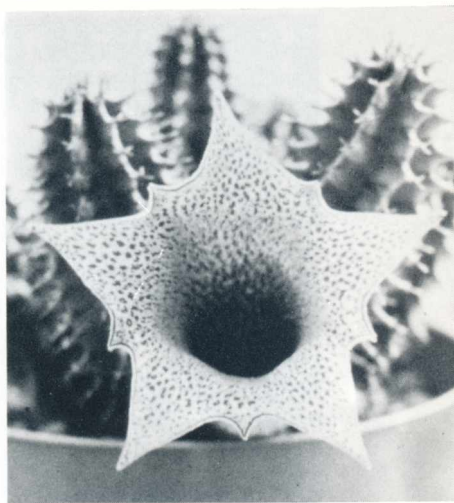
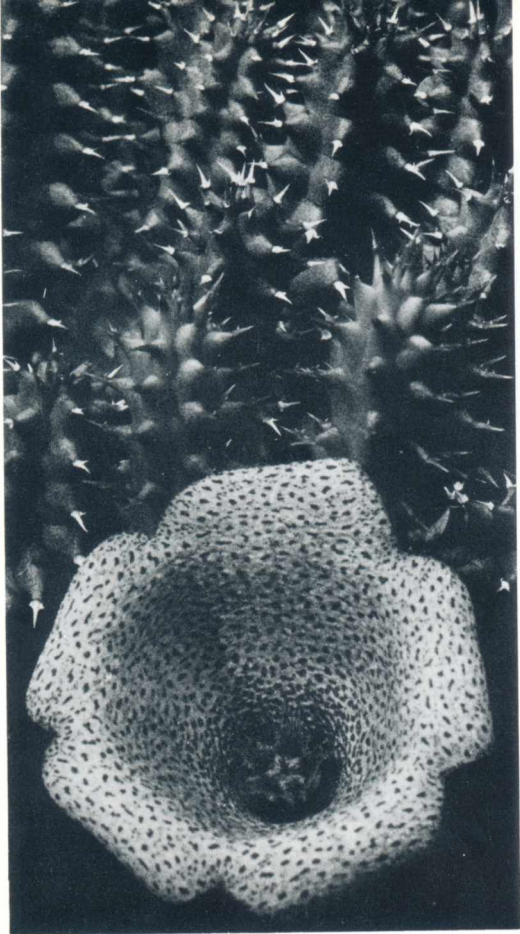
Deze kenmerken, samen met het verspreidingsareaal en de duidelijke zeldzaamheid in het wild, deden Leach veronderstellen, dat *T. meintjesii* wel eens een hybride zou kunnen zijn tussen *T. barklyi* en *Stapelia gettliifei* Pott of mogelijk *Stapelia gigantea*. (Deze laatste mogelijkheid is volgens hem kleiner.) Op dit moment acht Leach het beter deze als één soort te handhaven. Totdat deze hybride kunstmatig gemaakt is, zal ze waarschijnlijk wel als soort blijven bestaan.

Hieronder volgt een sleutel van de thans geaccepteerde soorten volgens Leach (1974):

1. Bloemen ± klokvormig, gewimperd, donzig; segmenten van de slippen van de buitenste corona niet in een knop eindigend . . . . . *T. meintjesii*
Bloemen buisvormig, kaal; segmenten van de slippen van de buitenste corona lang, eindigend in een knop . . . . . 2.
2. Tuberkels met een lange middenstand (doorn) en twee veel kortere laterale, ... *T. angolensis*
Tuberkels met drie doorns van ± gelijke lengte, een opwaarts en de andere twee neerwaarts gericht . . . . . *T. barklyi*

T. barklyi komt het meest in cultuur voor, *T. meintjesii* soms, maar de echte *T. angolensis* schijnt zeer zeldzaam te zijn. Dit is tot op zekere hoogte ook de situatie in het veld, zoals de plattegrond van de verspreidingsgebieden aangeeft.

T. barklyi is ver verbreid en wordt gevonden in Angola, Z.W.-Afrika, Botswana, Rhodesië en Z.-Afrika. *T. meintjesii* komt samen met *T. barklyi* voor in Noordelijk Transvaal. *T. angolensis* echter, heeft slechts een zeer beperkt verspreidings-

Tavaresia angolensis Foto: A. Woodward.

Tavaresia meintjesii Foto: H. Broogh

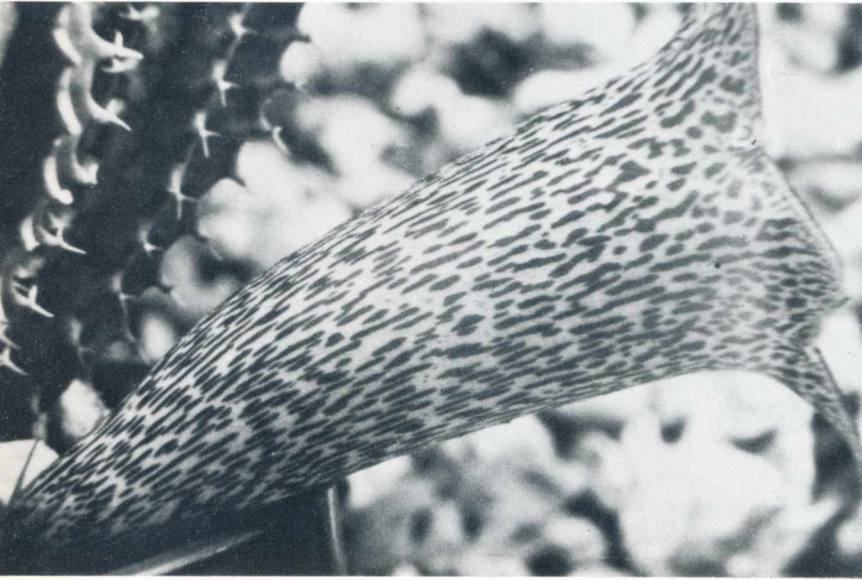
Tavaresia angolensis
Foto: A. Woodward

gebied in een land, wat zelden door plantenverzamelaars bezocht wordt. Het is beperkt tot een smalle strook woestijn en halfwoestijn langs de kust van Angola.

Tenslotte moet nog vermeld worden, dat men deze planten ook als behorend tot het geslacht *Decabelone* rekenen kan. Dit is door de jaren heen een punt

*Tavaresia
barklyi*
Foto: J.
Thompson

*Tavaresia
angolensis*

Foto: A.
Woodward

van discussie geweest, welke naam - *Tavaresia* of *Decabelone* - nu de goede is. *Tavaresia* is de oudste en volgens de regels is deze dan ook geldig. Bullock (1956) veronderstelde echter, dat deze naam niet geldig gepubliceerd werd en herstelde *Decabelone* in ere. Door Furtado (1967) en Rozeira (1968) zijn stellingen naar voren gebracht, die sterk voor *Tavaresia* spreken en dit werd ook gevolgd door Leach in zijn revisie.

Laat ons hopen, dat dit het einde van de discussie betekent en dat de naam *Decabelone* voorgoed vergeten wordt.

Als gevolg hiervan is *T. angolensis* de correcte naam voor planten aangeduid als *Decabelone elegans* Decne. De beide andere soortnamen veranderen niet ongeacht welke der beide geslachtsnamen men gebruikt. De planten blijven, ongeacht de naam, echter ware schoonheden onder de *Stapelieae* en verdienen hun populariteit.

Literatuur:

- Bullock, A.A. (1956): *Decabelone* Decne versus *Tavaresia* Welw., *Kew Bull.*, 1956: 508-510.
Dyer, R.A. (1954): *Tavaresia meintjesii* R.A. Dyer, sp. nov., *Bothalia*, 6: 415-416.
Furtado, C.X. (1967): Was *Tavaresia angolensis* valid? *Garcia de Orta (Lisboa)*, 15: 442-444.
Leach, L.C. (1974): *Stapelieae* South Tropical Africa: IX, *Kirkia*, 9(11): 349-358.
Luckhoff, C.A. (1952): *The Stapelieae of Southern Africa*, A.A. Balkema, Cape Town & Amsterdam.
Rozeira, A. (1968): *Tavaresia angolensis* Welw., *Garcia de Orta (Lisboa)*, 16: 227-284.
White, A. & Sloane, B.L. (1937): *The Stapelieae*, Abbey San Encino Press, Passadena, California.
Vertaald uit: *Asclepiadaceae, orgaan van de International Asclepiad Society, door W. Manders, Amer 116, 5751 SW Deurne.*

De *Crassula*'s van onze collecties 8

B.K. BOOM †

Crassula arborescens*, *C. argentea*, *C. obliqua*, *C. ovata*, *C. portulacea

Ziedaar een aantal namen, die vele liefhebbers van vetplanten goed zullen kennen en velen zullen ook weten, dat deze namen, op de eerste na, alle op dezelfde soort slaan. Ze worden nog steeds door elkaar gebruikt en weinigen weten, wat nu eigenlijk de juiste naam is. Trouwens dat hebben de wetenschappers ook lange tijd niet geweten, maar nu lijkt het er op, dat er een definitieve oplossing is gevonden.

We zullen eens nagaan, wat die namen met elkaar te maken hebben en hoe de verwarring in de wereld is gekomen.

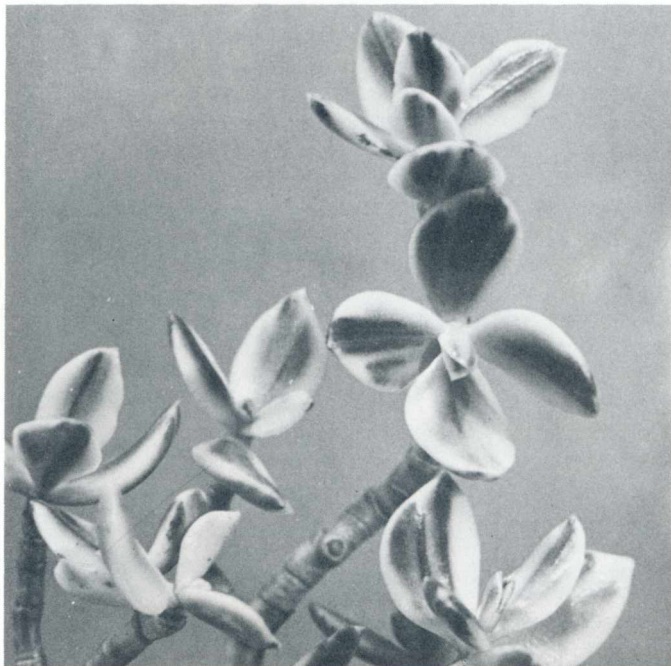
De plant in kwestie is zeer waarschijnlijk al rond het jaar 1700 uit Zuid Afrika naar Nederland gebracht, want MILLER, de bekende Engelse tuinplantenbotanicus schreef in de zevende editie van zijn Dictionary, dat hij de plant van dr. van ROYEN uit Leiden had gekregen. Deze zevende editie is van 1759 en de benaming daarin gebruikt, telt nog niet mee voor onze methode van nomenclatuur, omdat in dat boek nog niet het benamingssysteem van LINNAEUS (1753) was toegepast. Dat was wel het geval in de achtste druk (1768), dat daardoor voor tuinplanten een belangrijk werk werd. De beschrijving, die MILLER toen gaf onder de naam *Cotyledon ovata* was niet al te duidelijk en het feit, dat hij de plant rangschikte onder *Cotyledon*, samen met de schaarse gegevens, zijn oorzaak geweest, dat men hierin nooit onze plant herkend heeft en de naam daardoor nooit heeft benut. Men dacht, dat MILLER een soort *Cotyledon* had bedoeld.

Vervolgens vinden we de plant als *Crassula argentea*. THUNBERG, een Zweedse botanicus, die op het einde van de 18de eeuw Zuid Afrika bereisde en daar talrijke hem onbekende planten vond, noemde onze plant *Crassula argentea* vanwege het feit, dat in de droge tijd de opperhuid van het binnenste bladweefsel loslaat met het gevolg, dat er lucht tussen de bladweefsel komt, waardoor de bladen een glinsterend witte indruk maken (*argentea* = zilverwit). Vermoedelijk heeft THUNBERG onze plant wel in zijn vingers gehad, maar helemaal zeker is dat niet, want er zijn meer soorten, die er in de droge tijd zo zilverachtig uitzien. Helaas beschreef hij zijn planten in een vrij onbekend Zweeds tijdschrift (1778), waardoor de naam pas in 1784, toen hij zijn 'Flora capensis' publiceerde bekendheid kreeg.

Intussen was de plant algemeen in cultuur gekomen en dus was er aan namen geen gebrek. Zo noemde SOLANDER, de Engelse botanicus, die een gedeelte van de text van Aiton's Hortus kewensis (1789) voor zijn rekening nam, onze plant *C. obliqua* (*obliquus* = scheef), maar uit het type, dat gelukkig in het Kew Herbarium bewaard is, blijkt, dat het hier om een andere exemplaar van deze soort betrof: de bladen daarvan zijn lichtgroen, spits aan de top en vaak iets scheef (vandaar de naam). Deze vorm is nog steeds in cultuur aanwezig. In 1786 gaf LAMARCK, een bekende Franse botanicus, de plant de naam *C. portulacea*; het type hiervan is nog steeds in het Parijse herbarium te vinden en dat komt geheel overeen met de plant, die wij zo algemeen onder die naam kweken.

Maar nu is toch gebleken, dat de naam van MILLER (1768) wel degelijk de juiste naam is; dit werd in 1915 al ingezien door de Engelsman DRUCE, die de naam *Crassula ovata* introduceerde, daarbij dus het soort-epitheton van Miller overnemend, iets wat door de internationale Regels dwingend is voorge-

schreven. Maar die naam werd spoedig weer vergeten en is nu door TOELKEN weer boven water gehaald. Hij heeft deze zaak nog eens goed bestudeerd en kwam ook tot de slotsom, dat MILLER wel degelijk onze plant heeft bedoeld. Op zijn argumenten kan ik hier niet ingaan, dat zou ver buiten het kader van dit artikel liggen.

Crassula ovata cv. 'Variegata'

We moeten ook niet vergeten, dat MILLER de bij ons goed bekende *Crassula arborescens* eveneens als een *Cotyledon* beschreef en daar hebben we nooit moeite mee gehad. Dus zullen we onze plant in het vervolg ***Crassula ovata*** (Mill.) Druce moeten noemen. Het zal wel een hele tijd duren, voordat deze naam algemeen aanvaard is, daarvoor zitten de tot nu toe gebruikte namen te vast in veler geheugen.

Nu blijven we nog zitten met de variëteiten, die alle bij ons als cultuurvariëteiten in de collecties voorkomen. De duidelijkste vorm, die ook het meest bekend is en die bijna iedereen kent aan de typisch boomachtige groeiwijze, de plant door LAMARCK als *C. portulacea* beschreven, moet nu wel een cultivarnaam krijgen; we hebben hier immers te maken met een kloon, dus een groep planten, die alle uit stekken genomen van één exemplaar zijn ontstaan. Deze kloon is gemakkelijk te herkennen aan de stompe, glimmende bladen; ze zijn donkergroen en krijgen hun witte kleur, wanneer men bladen ergens te drogen legt. Als cultivarnaam stel ik voor cv '**Portulacea**'; dat is dan wel een latijnse naam, maar die mogen voor cultivars gebruikt worden, wanneer ze vóór 1959 zijn gepubliceerd en dat is hier het geval. Het voordeel is, dat dan weinig verandering in de benaming komt.

Een tweede algemeen voorkomende kloon is de plant door SOLANDER in 1789 beschreven als *Crassula obliqua*; het lijkt me ook hier onverstandig een geheel nieuwe fantasienaam in te voeren en ik stel dus voor de naam van SOLANDER te blijven gebruiken dus *C. ovata* cv. 'Obliqua'. Deze cv. is gekenmerkt door de lichtgroene bladen, die een spitse top hebben.

Er is ook nog een witbonte vorm, een slechte groeier met vaak iets scheve bladen, die witte tot lichtgeelachtige vlekken vertonen; het is geen mooie plant, maar verzamelaars willen hem toch wel graag hebben. Hiervan is de naam: ***C. ovata* cv. 'Variegata'**.

En dan is er nog de cv. 'Blauwe Vogel' ('Blue Bird') een eigenaardige, maar waardevolle variatie met blauwachtige, iets berijpte bladen, die veel langer dan breed zijn en spits aan de top. Het bijzondere van deze cultivar is, dat hij, in tegenstelling tot alle hierboven genoemde vormen, reeds als jonge plant bloeit. Stek, in augustus gestoken, kan onder gunstige omstandigheden reeds in de daaropvolgende winter fraai bloeien. Van deze cultivar kreeg ik in 1955 een stekje uit Zuid Afrika toegestuurd. Het is merkwaardig, dat deze vorm niet eerder is ingevoerd, want tijdens een reis door dat land in juli 1978 zag ik volop bloeiende planten in verscheidene tuinen en parken. Ik heb een stekje meegenomen om te zien of deze zich werkelijk tot onze 'Blauwe Vogel' ontwikkelt.

Een soort, die veel op *C. ovata* lijkt is ***Crassula arborescens*** (Mill.) Wild. Van deze soort hebben we vermoedelijk maar één kloon in cultuur en die is waarschijnlijk afkomstig van de plant, die in 1719 naar ons land werd gebracht. ***C. arborescens*** verschilt van *C. ovata* door de dikke, omgekeerd eironde, tot 10 x 6 cm grote, opvallend witachtig berijpte bladen, die aan de bovenzijde dicht bezet zijn met donkergroene stippen (*hydathoden*) en vaak een rode rand hebben. Helaas bloeit deze kloon bij ons in cultuur nooit, en wanneer dit zou gebeuren, zal de bloeitijd in de zomer zijn, dit in tegenstelling tot *C. ovata*, die in de winter bloemen produceert.

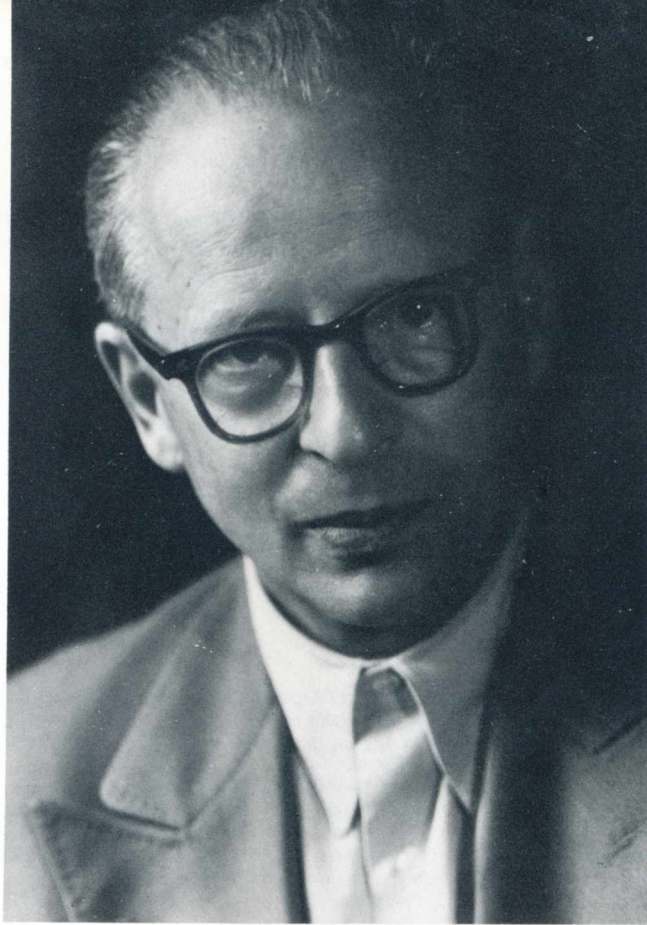
In Zuid Afrika is het namelijk zo en er is geen reden aan te nemen, dat deze planten zich bij ons anders zouden gedragen. *C. arborescens* is een zeer duidelijk te herkennen soort, ogenschijnlijk niet zo moeilijk in cultuur, maar toch ziet men er zelden fraaie exemplaren van.

(wordt vervolgd)

Hoevestein 298, Wageningen

Crassula arborescens
bloeiend in een
Zuid-Afrikaanse tuin.

Walther Haage 80 jaar

H. RUBINGH

In de wereld der Succulentenliefhebbers is de naam Walther Haage al heel lang een begrip, verbonden aan de cultuur van succulente planten. Als lid van een oude bloemistenfamilie (gegrondvest in 1680) en eigenaar van een bedrijf dat al sinds 1822 hoofdzakelijk succulente planten kweekt. In ons land waren de planten van de firma Haage in de 30er jaren te zien op tuintentoonstellingen in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en op een cactus-tentoonstelling in Groningen.

Walther Haage weet zich nog te herinneren dat de toenmalige prinses Juliana blijk gaf van haar belangstelling en enige vragen stelde over de planten. Van de tentoonstelling in Groningen keerde hij terug naar het westen van het land via de pas gereed gekomen afsluitdijk in de Zuiderzee. In dat jaar 1934 ontving ik een prachtig uitgevoerde prijslijst van de firma Haage met vele nieuwe soorten uit Mexico, Zuid-Amerika en Zuid-Afrika, die de firma kon aanbieden door haar connecties met vele plantenziekers. Spijtig genoeg heb ik die mooie prijslijst een keer uitgeleend aan een "goede" vriend en kon na vele vermaningen alleen de achterkant terugkrijgen.

Na de 2e wereldoorlog werd het bedrijf Haage door de regering van de D.D.R. genationaliseerd.

Het bleek toen dat Walther Haage behalve een goed kweker ook een goed schrijver was.

In de loop der laatste 30 jaar verschenen zijn boeken over succulente planten in 8 talen en er werden meer dan 500.000 exemplaren van verkocht. Een van zijn bekendste werken "Het praktische Cactusboek" werd door C. Bommeljé in het Nederlands bewerkt en vond grote waardering bij onze liefhebbers. Zijn nieuwste boek "Kakteen von A-Z" zal in 1981 verschijnen en wij zien daar zeer belangstellend naar uit. De heer Walther Haage en zijn vrouw verkeren nog in een goede gezondheid en wij wensen hen nog vele jaren toe namens Succulenta.

Valeriaanstraat 193,
3765 EN Soest.

TIJDSCHRIFTEN

ZAG Informationsbrief, nr. 3, 1979

Dit nummer van de Kulturbund der DDR, Zentrale Arbeitsgemeinschaft Mammillarien vertoont op de titelpagina een mooie zwartwitfoto van *Mammillaria species Lau 066*. Th. Linzen behandelt *Mamm. plumosa*, een van de weinige winterbloeiers uit dit geslacht. Het vermeerderen door middel van tuberkelstekken is bij deze soort goed mogelijk.

E. Kuhn behandelt *Mamm. zephyranthoides*, *Mamm. wrightii* en *Mamm. guelzowiana*.

De schrijver is ervan overtuigd, dat deze laatste sterk verwant is aan *Mamm. wrightii*. *Mamm. meridiorosei* acht hij synoniem met *M. wrightii* var. *wilcoxii*. *Mamm. garessii*, *Mamm. moricalli* en *Mamm. santaclearensis* beschouwt hij als synoniem van *Mamm. barbata*. En tenslotte, *Mamm. chavezii* en *Mamm. oresta* als synoniem van *Mamm. barbata* var. *viridiflora*.

E. Kuhn en B. Hofmann geven de Latijnse diagnose van een nieuwe reeks (series nova) in het ondergeslacht *Mammillaria*, namelijk de *Zephyranthoides*.

H. Topel vervolgt zijn overzicht van de kleinbloemige haakbedoornden uit het geslacht *Mammillaria*.

L. Pfeiffer is aan zijn zesde deel toe van beschrijvingen van "klassieke" *Mammillaria*'s.

Als gebruikelijk wordt deze periodiek besloten met de rubrieken mededelingen, vragen, meningen, antwoorden en problemen.

ZAG informationsbrief 4/79

Dit kwartaaltijdschrift van de Zentrale Arbeitsgemeinschaft Mammillarien, Kulturbund der D.D.R., bevat op de eerste plaats een bijdrage van B. Hofmann over *Mammillaria hahniana*.

H. Müller beschrijft zijn Mexicaanse tocht naar de groeiplaats van *Mammillaria knippeliana*.

E. Kuhn behandelt *Mammillaria pectinifera* en aanverwante soorten, vallend onder de reeks (series) *Pectiniferae*.

W. Niestadt bladert in oude literatuur en kiest daarbij *Coryphantha pectinata* als onderwerp. B. Hoffman geeft uit het Latijn vertaalde beschrijvingen van *Mammillaria fischeri*, *Mamm. hystrix* en *Mamm. mystax*.

K. Neumann geeft zijn mening over *Mamm. haudeana*. G. Förstner geeft zijn ervaringen weer over zijn hydrocultuur met *Mamm. wildii*. G. Kaiser worstelt met de verschillen tussen *Mamm. canelensis*, *Mamm. floresii* en *Mamm. laneusumma*.

INHOUD

Melocactus coronatus - G. Eerkens	126
Mexicaanse reisverhalen (slot) - H. Müller	129
Aantekeningen over Anacamperos (IV) - Jaap Mieras	131
Vragenrubriek - A. van Beuningen	135
Notocactus spec. S.P.S. - J. Theunissen	137
Tavaresia - Colin C. Walker	138
De Crassula's van onze collecties 8 - B.K. Boom †	144
Walther Haage 80 jaar - H. Rubingh	147
Tijdschriften - Th. Neutelings	148